Movies that Matter - Hoe duur was de suiker - v.a. vmbo-breed

Geschiedenis Maatschappijleer +2 Middelbare school vmbo, mavo, havo, vwo Leerjaar 2,3

Toon 2 meer

Les van **Filmeducatie**

In deze les zitten **22 slides**, met **tekstslides** en **2 videos**.

Lesduur is: **90 min**

Introductie

Welkom bij deze les bij de serie Hoe duur was de suiker.

Tijdens deze les maakt jouw klas kennis met filmeducatie en mensenrechten in de breedste zin. Film is een uitstekend middel om het besef van jongeren over maatschappelijke thema's te vergroten. Met deze les open je de ogen van leerlingen en studenten voor mensenrechtenthema's.

In deze les bekijk je fragmenten van de serie Hoe duur was de suiker (2013, Jean van de Velde): een historisch drama over twee jonge vrouwen in het achttiende-eeuwse Suriname. Terwijl de blanke Sarith verbitterd raakt door het veranderende koloniale bestaan en de zoektocht naar een man, krijgt haar huisslaaf Mini-Mini haar eigen kans op geluk.

Heb je vragen of opmerkingen over deze les? Neem dan gerust contact met ons op door te mailen naar educatie@moviesthatmatter.nl of bel 020-2807612.

Instructies

Thema's

- Slavernij
- Suriname
- Kolonisatie

Opzet van de les
Deze les bestaat uit vijf delen:
1) Voor de film
2) De film
3) Inhoudelijke analyse
4) Filmanalyse
5) Mensenrechten

Leerdoelen
Na deze les kunnen leerlingen:

- met behulp van afbeeldingen vertellen over de slavernij in Suriname;
- het leven op een plantage beschrijven;
- uitleggen waarom de relatie tussen slaven en planters ingewikkeld is;
- in de Universele Verklaring van de Rechten van de Mens de rechten aanwijzen die in de film terugkomen;
- uitleggen welke invloed het slavernijverleden heeft op onze samenleving.

Werkwijze

- In deze les bekijk je de film. De film is in deze les opgenomen. Je hoeft de film alleen maar aan te klikken.
- Per slide wordt beschreven wat de bedoeling is.
- · De les kan geprint worden, inclusief de notities per slide (zie PDF in de bijlage). In deze notities vind je nog algemene, uitgebreide informatie, die je helpt door deze les te navigeren.
- Het is bij deze les niet nodig om met 'devices in de klas' te werken. Je kunt dit uitzetten door het vinkje onderin het scherm van de lespresentatie te deactiveren.
- Op de slides zijn hotspotbuttons te vinden. Door deze aan te klikken verschijnt er (extra) informatie, een vraag of een instructie. Als docent kun je ervoor kiezen om de informatie onder de hotspotbutton met hoed samen met de leerlingen/studenten te lezen of zelf aan leerlingen/studenten te vertellen. De informatie is daarom ook opgenomen in de instructies bij de losse slides.

Veel plezier met de les!

Lijkt het je leuk een keer met je klas naar een film met verdiepingsprogramma toe te gaan? Naast de films en lessen op LessonUp organiseren we ook festival- en bioscoopvertoningen! Klik hier voor ons festival in maart en klik hier voor onze bioscoopvertoningen door het jaar heen.

Onderdelen in deze les

Slide 1 - Tekstslide

Welkom bij deze les bij de serie *Hoe duur was de suiker*.
Deze les gaat over aflevering 1 van de serie. De serie is een verfilming van het gelijknamige boek van Cynthia McLeod. Het verhaal speelt zich af in Suriname rond 1765 en volgt het leven van de familie Fernandez en hun slaven op hun suikerplantage.

Deze les bestaat uit 5 delen:
Deel 1: Voor de film.
Deel 2: De film.
Deel 3: Inhoudelijke analyse.
Deel 4: Filmanalyse.
Deel 5: Mensenrechten.

In deze les bekijken leerlingen fragmenten uit de serie *Hoe duur was de suiker*. De fragmenten zijn in de les opgenomen. Je hoeft ze alleen maar aan te klikken om te bekijken.

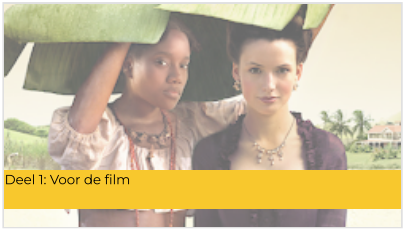

Slide 2 - Tekstslide

Deel 1: Voor de film
In dit deel bereiden leerlingen zich voor op het kijken van de serie. Door vragen te beantwoorden krijgen leerlingen een beter beeld van wat slavernij is en hoe het er aan toe ging op de plantages in Suriname in de 18e eeuw.

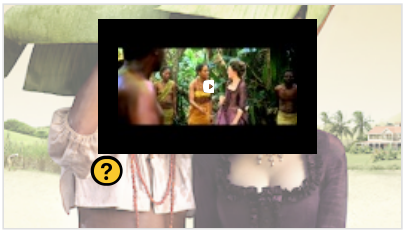

Slide 3 - Tekstslide

Bekijk met de leerlingen de trailer van *Hoe duur was de suiker.* Bespreek met hen de volgende vraag:

- Waar denk jij dat de serie over gaat?

Slide 4 - Tekstslide

Nederlanders hadden in Suriname en in andere koloniën plantages waarop slaven werkten. Ga met de leerlingen in gesprek over de onderwerpen 'slavernij' en 'kolonisatie' om voorkennis op te halen. Bespreek met hen de volgende vragen:

- Wat weet jij over de slavernij?
- Wat weet jij over kolonisatie?

Zoek de begrippen eventueel samen met de leerlingen op op internet of laat de leerlingen zelfstandig onderzoek doen naar de betekenis van de begrippen.

Slide 5 - Tekstslide

Bespreek met de leerlingen de volgende uitspraken en laat hen aangeven of de uitspraken waar of niet waar zijn:

- Een slaaf werd door de plantagehouders beschouwd als een ding, niet als een mens.
  Antwoord: Waar.
- De Nederlanders begonnen in 1621 met de slavenhandel.
  Antwoord: Waar.
- De bewoners van Suriname werden tot slaaf gemaakt.
  Antwoord: Niet waar.
- Slaven werkten op de plantages en zij kregen loon voor hun werk.
  Antwoord: Niet waar.
- Slaven kregen een brandmerk.
  Antwoord: Waar.
- Nederland was één van de laatste landen die de slavernij afschafte.
  Antwoord: Waar.

Slide 6 - Tekstslide

Deel 2: De film

In het tweede deel van deze les bekijken de leerlingen fragmenten van de serie *Hoe duur was de suiker.* De fragmenten zijn in deze les opgenomen.

Tip! Help je leerlingen gericht kijken door hen vooraf aan het fragment de volgende kijkopdrachten mee te geven:
1. Let op hoe de mensen eruit zagen in die tijd. Hoe zagen slaven eruit? En hoe de blanke families op de plantages?
2. Let op hoe de blanken omgaan met de slaven. Hoe praten ze bijvoorbeeld tegen de slaven? Wat valt je nog meer op aan de omgang? Zijn er verschillen tussen hoe blanken omgaan met de slaven?

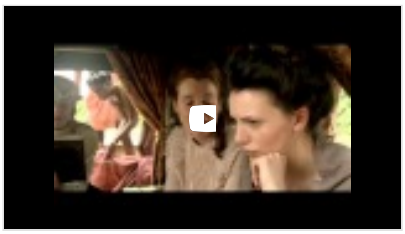

Slide 7 - Video

Bekijk met de leerlingen het eerste fragment van de serie *Hoe duur was de Suiker*. Het fragment duurt 21 minuten.

Slide 8 - Video

Bekijk met de leerlingen het tweede fragment van de serie *Hoe duur was de suiker*. Het fragment duurt 21 minuten.

Slide 9 - Tekstslide

Deel 3: Inhoudelijke analyse

In het derde deel van deze les gaan leerlingen in op het thema van de serie *Hoe duur was de suiker* aan de hand van vragen over het leven op de plantage in de 18e eeuw.

Slide 10 - Tekstslide

Bespreek met de leerlingen de volgende vraag:

- "Suiker is lekker, maar is ook moeilijk. Suiker is zwaar, zwaar," zegt Mini-Mini in de serie. Wat bedoelt ze daarmee, denk je?

Slide 11 - Tekstslide

Lees met de leerlingen het eerste hoofdstuk uit het boek *Hoe duur was de suiker* van Cynthia McLeod, te vinden op de afbeelding in de slide. Laat de leerlingen in hun eigen woorden opschrijven hoe het leven van een slaaf er op de plantages uitzag. Laat de leerlingen hun verhalen uitwisselen of laat een aantal verhalen voorlezen.

Slide 12 - Tekstslide

Bespreek naar aanleiding van het fragment uit de serie met de leerlingen de volgende vraag:

- Waarom werd er geweerpoeder bij het sap voor de Spaanse bok gedaan?
  Antwoord: Er blijven dan grotere littekens over. De littekens kunnen als waarschuwing voor andere slaven dienen.

Extra informatie voor de docent, ook te vinden onder de hotspotbutton:
"Ik maak veel sap, want bokken drinken veel. Maar er is geen bok," hoor je de stem van Mini-Mini (6 jaar) vertellen in de serie. In de serie krijgt een slaaf als straf de Spaanse bok. Slaven werden gezien als eigendom van de slavenhouders. Ze hadden geen rechten en werden anders behandeld dan blanken.

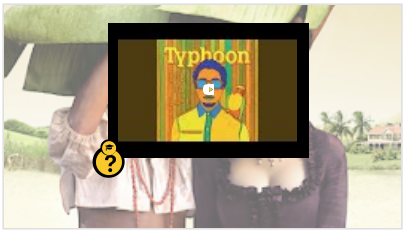

Slide 13 - Tekstslide
Beluister met de leerlingen (een deel van) het lied *Van de regen naar de zon* van Typhoon. Het lied gaat over racisme, slavernij en machtsverhoudingen. Beluister het hele lied of beluister alleen het couplet van 2:20 tot 2:43 minuten. Lees met de leerlingen de tekst van het couplet onder de hotspotbutton. Bespreek met hen de volgende vraag:

- Wat denk je dat Typhoon bedoelt met het couplet?

Slide 14 - Tekstslide
Bekijk met de leerlingen dit fragment van SchoolTV over de afschaffing van de slavernij in Nederland. Het fragment duurt 1:56 minuten. Bespreek met hen de volgende vraag:

- Ieder jaar wordt op 1 juli op verschillende plekken in Nederland de afschaffing van de slavernij herdacht. Deze dag heet Keti Koti. Wat betekent Keti Koti?
  Antwoord: Keti koti is Sranantongo en betekent 'ketenen gebroken' of 'verbroken ketenen'.

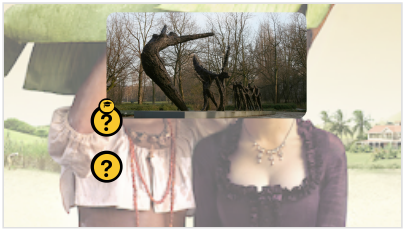

Slide 15 - Tekstslide
Eén van de herdenkingsplekken is bij het slavernijmonument in het Oosterpark in Amsterdam. De herdenking zorgt al jaren voor discussie en verzet. Zoek met de leerlingen op internet nieuwsberichten over de herdenking in het Oosterpark. Bespreek met hen de volgende vragen:

- Waarom is er iedere keer ophef over de herdenking?
  Antwoord: Een groep activisten vindt dat Nederland officieel excuus moet aanbieden aan de nazaten van de slaven voor het verleden.
- Vind jij dat wij het slavernijverleden voldoende herdenken?

Slide 16 - Tekstslide

Bekijk met de leerlingen de schildering 'Hulde der Koloniën' op het zijpaneel van de Gouden Koets. Lees met de leerlingen de tekst onder de hotspotbutton. Bespreek met hen de volgende vraag:

- Er zijn mensen die willen dat de afbeelding op de Gouden Koets verdwijnt. Ook zijn er mensen die juist willen dat de afbeelding blijft zoals die is. Kun je bedenken welke argumenten de voor- en tegenstanders geven voor hun standpunt?

Extra informatie voor de docent, ook te vinden onder de hotspotbutton:
Sporen van de slavernij zie je terug in bepaalde tradities. Je hebt vast wel een de ceremonie tijdens Prinsjesdag gevolgd. De koning en koningin rijden dan in de Gouden Koest. Het zijpaneel van de koets is geschilderd door Nicolaas van der Waay. De afbeelding, 'Hulde der Koloniën', toont halfnaakte Afrikaanse en Indonesische mannen die tropische waren aanbieden aan het koningshuis.

Slide 17 - Tekstslide

Deel 4: Filmanalyse
In het vierde deel van deze les analyseren leerlingen de serie en kijken naar de visuele aspecten van de serie.

Slide 18 - Tekstslide

Opdracht: Sarith en Mini-Mini.
In deze opdracht analyseren de leerlingen de hoofdpersonages uit de serie en vergelijken hun karakters met elkaar. Lees met de leerlingen de eigenschappen onder de hotspotbutton. Bespreek vervolgens met hen de volgende vragen:

- Welke vijf eigenschappen vind je bij Sarith horen?
- Welke vijf eigenschappen vind je bij Mini-Mini horen?

Slide 19 - Tekstslide

Bespreek met de leerlingen de filmische aspecten die aan bod komen in de film. Bekijk met hen de lijst met filmtechnieken. Bespreek met hen de volgende vragen:

- Welke filmische middelen worden gebruikt in de serie *Hoe duur was de suiker*?
- Vanuit welk perspectief vind jij dat het leven op de plantage is verfilmd? Waarom vind je dat?

Extra informatie voor de docent, ook te vinden onder de hotspotbutton:
Je kunt op verschillende manieren naar ons slavernijverleden kijken: vanuit een Nederlands of een Surinaams perspectief. In de serie *Hoe duur was de suiker* is geprobeerd beide perspectieven te laten zien.

Slide 20 - Tekstslide

Deel 5: Mensenrechten
In het vijfde deel van deze les onderzoeken leerlingen mensenrechten toen en nu. Als in de 18e eeuw de mensenrechten van nu golden, dan worden er in de serie verschillende van deze rechten geschonden. Welke rechten dat zijn, onderzoeken leerlingen in dit deel van de les.

Slide 21 - Tekstslide

Bespreek met de leerlingen het begrip 'mensenrechten' en lees met hen de selectie van mensenrechten uit de Universele Verklaring van de Rechten van de Mens op de afbeelding in de slide. Bespreek met hen de volgende vragen:

- In welk jaar werd de Universele Verklaring van de Rechten van de Mens vastgelegd?
  a. 1848
  b. 1918
  c. 1948
  d. 1980
  Antwoord: c. 1984
- Als de rechten in de 18e eeuw golden, welke rechten werden op de plantages dan geschonden? Kies er twee en leg uit waarom je deze hebt gekozen.

Extra informatie voor de docent, ook te vinden onder de hotspotbutton:
Hoe duur was de suiker speelt zich af in de 18e eeuw. Toen waren in Nederland de rechten van de mens nog niet officieel vastgelegd. Het geloof speelde wel een rol in hoe je met mensen omgaat.

Slide 22 - Tekstslide

Bedankt voor het volgen van deze les.

Wil je jouw klas nog eens trakteren op zo'n inspirerende les, maar dan met een andere film/of ander thema? Movies that Matter Educatie heeft een groot filmaanbod met lesmateriaal. Bekijk het aanbod hier.

Of lijkt het je leuk een keer met je klas naar een film met verdiepingsprogramma toe te gaan? Naast de films en lessen op LessonUp organiseren we ook festival- en bioscoopvertoningen! Klik hier voor ons festival in maart en klik hier voor onze bioscoopvertoningen door het jaar heen.